

Rozvíjející větné členy

2. část

Ahojky, moc vás všechny zdravím!

V minulé prezentaci jsme si zopakovali předmět a přívlastek.

Dnes si zopakujeme přísluvečné určení.

Látku označenou „zápis – POUZE STUDENTI“ si budou zapisovat a učit se ji pouze ti, kteří budou dělat přijímací zkoušky!

Tak pojďme na to!

zápis

Příslovečné určení

Závisí:

- na slovese
- na přídavném jméně
- na příslovci

Druhy příslovečných určení:

*První čtyři umíme (doutám) všichni, další se budou učit pouze studenti.
Probereme si je postupně. Nemusíš z téhle stránky nic opisovat.*

Pu místa	pracoval doma	<i>kde?</i>
Pu času	pracoval včera	<i>kdy?</i>
Pu způsobu	pracoval dobře	<i>jak?</i>
Pu míry	pracoval velmi dobře	<i>jak dobře?</i>
Pu příčiny	pracoval z nutnosti	<i>proč? protože</i>
Pu účelu	pracoval pro peníze	<i>proč? aby</i>
Pu podmínky	pracoval za hezkého počasí	<i>kdy?</i>
Pu přípustky	pracoval přes zákaz	<i>i přes co?</i>

zápis

- 1) Místa – Kde? Kam? Odkud? Kudy? **Pum**
Půjdu raději lesem. *Kudy?*
- 2) Času – Kdy? Odkdy? Jak dlouho? **Puč**
Od 8 hodin začíná škola. *Odkdy?*
- 3) Způsobu – Jak? Jakým způsobem? **Puz**
Rychle utekl na zahradu. *Jak?*

- 4) Míry – Jak hodně? O kolik? Do jaké míry?

Pu míry

Otec se na mě velmi zlobil. *Jak moc?*

Petr je o hlavu vyšší než já. *O kolik?*

Prověrku jsem napsala poměrně dobře. *Jak dobře?*

Zaplatili jsme 200 Kč. *Kolik?*

Bratr je 11 let starý. *Jak moc? Kolik?*

Promokl až na kůži. *Jak moc?*

Složitější příslovečná určení

Kromě zmíněných a nám již dobře známých příslovečných určení existují i ta, která odpovídají na složitější otázky:

PU příčiny

PU účelu

PU podmínky

PU přípustky

- Prohlubují naše logické myšlení.

zápis – POUZE STUDENTI

- **5) Příčiny – Proč? Z jaké příčiny?**

Větný člen si nahradíme vedlejší větou:

Proč? Protože...

Pro opilost způsobil nehodu.

(Protože byl opilý, způsobil nehodu.)

Pro bolest hlavy nemohl ani číst.

(Protože ho bolela hlava, nemohl ani číst.)

Kvůli bolesti v koleni šel k lékaři.

zápis – POUZE STUDENTI

- **6) Účelu? – Za jakým účelem?**

Větný člen si nahradíme vedlejší větou:

Proč? Aby...

Šli jsme do lesa na borůvky.

(..., abychom nasbírali borůvky.)

Děti dostaly pro zahřátí čaj.

(Děti dostaly čaj, aby se zahřály.)

Půjdu do obchodu nakoupit.

(..., abych nakoupil.)

zápis – POUZE STUDENTI

- **7) Podmínky? – Kdy? Za jaké podmínky?**

Větný člen si nahradíme vedlejší větou:

Kdy? Jestliže, -li...

Bez tvé pomoci to nedokážu.

(Když mi nepomůžeš, nedokážu to.)

Při opatrnosti se nic nemůže stát.

(Jestliže budeme opatrní, nic se nemůže stát.)

Za deště se květ uzavře.

(Když prší, květ se uzavře.)

zápis – POUZE STUDENTI

- **7) Přípustky? – I přes co?**

Větný člen si nahradíme vedlejší větou:

I přes co? Ač, ačkoliv, přestože, třebaže, i když..

Přes varování rodičů se nepřipravil do školy.

(Přestože ho rodiče varovali, nepřipravil se...)

Přes snahu všech jsme prohráli.

(Přestože jsme se snažili, prohráli jsme.)

Navzdory zákazu návštěvníci opičky krmili.

(Přestože to bylo zakázáno, návštěvníci ...)

Studenti, vyzkoušejte si test:
*(6 otázek – vybraných z přijímacích
zkoušek, pak ŘEŠENÍ)*

1. Ve větě „V případě nebezpečí použijte nouzový východ.“ je podtrhnutý výraz příslovečné určení:

- a) příčiny
- b) účelu
- c) podmínky

2. Ve větě „Šli jsme do lesa za domem na borůvky.“ je podtrhnutý výraz příslovečné určení

- a) místa
- b) účelu
- c) přípustky

3. Ve které větě je příslovečné určení míry?

- a) Pomalu se doplžil k cíli.
- b) Venku bylo sněhu až po bradu.
- c) Pošlete nám z tábora pohlednici.

4. Ve větě „*Vámi vybraná procedura trvá hodinu.*“ je příslovečné určení:

- a) místa
- b) času
- c) způsobu

5. Ve které větě je příslovečné určení účelu?

- a) Zašli jsme na policii oznámit vykradení bytu.
- b) Pro časovou ztrátu byl program výletu zkrácen.
- c) Vdova pro pláč neviděla na cestu.

6. V které větě je několikanásobné příslovečné určení?

- a) Pojedeme do lesa na houby.
- b) Potkáme se zítra v parku.
- c) O prázdninách a svátcích máme volno.

ŘEŠENÍ:

1. C - Protože hrozilo nebezpečí,...
2. B - ..., abychom nasbírali borůvky.
3. B – kolik? ...až po bradu
4. B – jak dlouho? ...hodinu
5. A - ..., abychom oznámili vykradení bytu.
6. C – o prázdninách a svátcích